

A FÜGGETLEN SZAKSZERVEZETEK DEMOKRATIKUS LIGÁJÁNAK

PROGRAMJA

Bevezetés

A LIGA 2005-től érvényes programja az elmúlt évtized tapasztalatainak és az elkövetkező évek prognosztizálható változásainak figyelembevételével került kidolgozásra. A program kijelöli az országos érdekvédelmi tevékenység célkitűzéseit és a konföderáció szakszervezet-politikájának fő irányait.

CÉLKITŰZÉSEK ÉS AZOK MEGVALÓSÍTÁSA ÉRDEKÉBEN ELVÉGZENDŐ FELADATOK

A LIGA követeli a mindenkori Országgyűléstől és a hatalmat gyakorló Kormánytól, hogy Magyarországon is európai életviszonyok legyenek! Valósuljon meg a biztonságos megélhetés, legyenek növekvő bérek; érvényesüljenek a jogok, amelyekkel mindenki szorongások, kiszolgáltatottság nélküli életet tud élni!

A LIGA fő feladata a munkavállalók – a versenyszférában és a közszolgáltatásban foglalkoztatottak – élet- és munkakörülményeinek, szociális biztonságának fejlesztése. A célok középpontjában a munkavállalók jövedelmi helyzetének javítása, a foglalkoztatásbiztonság és a legtágabb értelemben vett munkakörülmények színvonalának emelése, a munka világára vonatkozó törvények és jogszabályok kedvezőbbé tétele, valamint a modern demokráciákban megszokott munkaügyi kapcsolatok rendszerének kialakítása, megszilárdítása és folyamatos fejlesztése áll. Ennek érdekében kötelessége a munkavállalói érdekek országos szintű megjelenítése és hiteles képviselete.

A LIGA célja, hogy független szakszervezeti szövetségként elérje, hogy Magyarországon a szakszervezetek megítélése javuljon, a szervezettség érzékelhető módon növekedjen, a munkavállalók befolyása a gazdasági-társadalmi folyamatokra erősödjön. Ennek érdekében, mint a versenyszféra és a közszolgáltatás területén egyaránt jelenlévő konföderáció, a két szféra dolgozóinak szervezését különös és alapvető feladatának tekinti.

A LIGA a legfontosabb célkitűzéseit a pártoktól való függetlenség alapján, önálló közéleti szereplőként kívánja elérni. Fellép a szakszervezetek közötti együttműködés erősítéséért a szolidaritás elve alapján. Céljai elérése érdekében kiszámítható partneri viszonyra törekszik a kormánnyal és a munkáltatói szervezetekkel. A munkavállalók érdekeit képviselve konzultációt folytat a parlamenti pártokkal, civil szervezetekkel.

A LIGA törekvése, hogy Magyarország a térség legdinamikusabban fejlődő, legversenyképesebb országává váljon, amelyben a fenntartható, magas növekedési potenciállal rendelkező, tudásalapú gazdaság magas szintű foglalkoztatottsággal jár együtt. A bővülő gazdaság által létrehozott forrásokból a társadalmi integráció erősítését, a szegénységgel, kirekesztettséggel sújtott rétegek életesélyeinek javítását kell megvalósítani.

A LIGA elengedhetetlennek tartja a magyar szakszervezetek összefogását annak érdekében, hogy a fejlett országokhoz való felzárkózás időszakában legyen megfelelő erő, mind anyagi, mind szervezeti téren a befolyás érvényesítésére.

A konföderáció összes tevékenységét – az általános szakszervezet-politikától, a belső működéstől kezdve, a külügyi kapcsolatokig terjedően – a céloknak alárendelten kell megvalósítani.

1. Érdekképviselet, érdekvédelem

A legfontosabb célok megvalósítása érdekében a LIGA szerepet vállal a gazdaság- és társadalompolitika alakításában, a demokrácia fejlesztésében, mert mindez alapvetően kihat a munkavállalók közérzetére, meghatározza életkörülményeiket, élethelyzetüket.

1.1. A gazdaságpolitika befolyásolásának fő irányai

A LIGA szerint alapvető követelmény, hogy az európai integráció további elmélyítése során a gazdasági konvergencia mellett azonos hangsúlyt kapjon a társadalom szociális dimenziójának felzárkózása is. Elutasítjuk azokat a törekvéseket, amelyek a globális gazdaság igényeire való hivatkozással nehezen kivívott szociális vívmányokat, munkavállalói jogokat kívánják elvonni.

A LIGA támogatja a foglalkoztatást bővítő, az élénkülést szolgáló, a vállalkozások működési feltételeit javító gazdasági eszközöket és az ezt megalapozó innovációt.

A gazdaság irányítóitól olyan gazdaságpolitikát vár el, mely biztosítja

- az infláció tartósan alacsony szinten való tartását,
- a magas ütemű, fenntartható gazdasági növekedés feltételeit,
- a fejlett technológiát képviselő beruházások számának és volumenének növekedését,
- az exportképesség további javítását,
- az államháztartás reformjával a pazarlás megszüntetését, a reformfolyamatban a költségvetési szempontok helyett a realitások, társadalmi hatások, elvárások figyelembe vételét a döntésekben,
- az EU fejlesztési források teljes körű és hatékony felhasználását,
- hatékony térségi válságkezelő programokat és regionális fejlesztéspolitikát,
- a hazai gazdaság védelmét (és ezáltal a hazai munkahelyek védelmét),
- a fekete- és szürke gazdaság legális feltételek közé irányítását,
- a gazdaságot és ezzel együtt a társadalmat átszövő korrupció visszaszorítását,
- a fentiekkel kapcsolatban folyamatos párbeszédet, hatékony és garantált érdekegyeztetés megteremtését.

A LIGA az euró bevezetésével kapcsolatban javasolja, hogy a konvergencia-feltételek teljesítése érdekében a kormány, a gazdasági élet szereplői, a szakszervezetek és a parlamenti pártok kössenek középtávú megállapodást a szükséges intézkedések hátrányos hatásainak csökkentése érdekében.

1.2. A munkavállalók jövedelmi viszonyai

A LIGA álláspontja szerint a magyar keresetek lényegesen elmaradnak a gazdaság fejlettségéhez viszonyítva. Az elmúlt évek jelentős reálkereset-emelkedése javulást eredményezett, de további erőfeszítések szükségesek, hogy a keresetek színvonala érje el a gazdasági fejlettségünk által indokoltat, figyelembe véve a foglalkoztatottság növelésének szempontjait is.

A LIGA a munkavállalók jövedelmi helyzetének javításakor egymással összefüggésben vizsgálja az alábbi tényezőket:

- a béreket,
- az adókat,
- a járulékokat,

- az inflációt,
- a szociális juttatásokat.

1.2.1. A bérekről

A magyar munkavállaló munkája – szakképzettségét és munkakultúráját alapul véve – alulértékelt. A nemzetgazdaság versenyképességének javítása nem képzelhető el a jelenlegi kereseti színvonal tartós fennmaradásával. A bérek alacsony szinten tartása gazdaságilag indokolatlan, nem érdeke sem a munkavállalónak, sem a munkáltatónak, de a jövő érdekében a hatalmat mindenkor gyakorló kormánynak sem.

A magyar bérből és fizetésből élő munkavállalók nevében követeljük, hogy a bérek hazánkban is nyújtsanak javuló megélhetést, és belátható időn belül, fokozatosan ériék el az európai bérek színvonalát!

Elfogadhatatlan a munkajövedelmeknek a gazdasági fejlődés ütemétől elmaradó növekedése. A nemzetgazdaság jelenlegi bővülése mellett csak a reálkeresetek érzékelhető emelkedése fogadható el. A jövedelempolitikának egyszerre kell a munkavállalók jogos igényei és a gazdasági fejlődés követelményei közötti optimumot megtalálnia.

A LIGA követeli, hogy a szociális partnerekkel együttműködve készüljön el, és kerüljön megvalósításra a Bérfelzárkózást Elősegítő Program.

A középtávra megkötött és hosszabb távú felzárkózás elveit tartalmazó dokumentumnak tartalmaznia kell a kormány és a szociális partnerek által vállalt közös cselekvés konkrétumait és garanciáit. Elvárásunk, hogy a kormány a versenyszférában közvetetten, áttételesen, a közszolgáltatásokban azonban meghatározó módon vállaljon szerepet!

A bérek felzárkózásával a magyar gazdaság jelenlegi versenyelőnyét a jövőben nem az alacsony bérekre, hanem az emberi képességekre, a tudásra kell alapozni.

A relatív bérpozíció javításának eszköze a bérekre rakódó terheknek (adók, járulékok) a munkavállalói és munkáltatói oldalt egyaránt kedvezően érintő csökkentése lehet.

Olyan kormányzati magatartást követelünk, mely alapján egyértelművé válik – a gazdaság minden szereplője számára – , hogy kormányzati cél Magyarországon az, hogy az elvégzett munka ellenértéke tisztességes megélhetést biztosítson a dolgozók és családtagjaik számára.

Ezért elvárjuk, hogy a mindenkori kormány

- az országos minimálbér kialakításában tárgyalópartnerként közvetlenül,
- a bértárgyalásokon közvetett és közvetlen eszközökkel,
- az adópolitikájával,
- a közszolgáltatásban dolgozók anyagi megbecsülésével,
- a szociális ellátások törvényi biztosításával,
- a nemzetgazdaság alakulásával kapcsolatos, ágazati, szakmai statisztikák és információk rendelkezésre bocsátásával,
- a szabad béralkut biztosító törvényi feltételek javításával, ágazati bérmegállapodások kötésével, elterjesztésével,
- nem utolsó sorban a szakszervezeti működés törvényi védelmének erősítésével arra törekedjen, hogy Magyarország képes legyen vállalni és teljesíteni a magyar állampolgárok és az Európai Unió normáit e területen is!

A LIGA a bérekkel kapcsolatos döntéseket elsősorban az Országos Érdekegyeztető Tanács és az Országos Közszolgálati Érdekegyeztető Tanács ajánlásain alapuló – a fenti követelményeknek eleget tevő – szabad béralku biztosításán keresztül tartja megvalósíthatónak.

A LIGA elkötelezett híve a tripartit megállapodásoknak.

Minimálbérek

A hazai bérek alakulásánál a LIGA kiemelkedőnek tartja a minimálbér szerepét. Az elkövetkező időszakban a minimálbér a gazdasági körülmények, a munkavállalók létfenntartásának költségei és az átlagkereset szintjének a

figyelembevételével kerüljön meghatározásra.

A LIGA javasolja, hogy a minimálbér emeléséről középtávú megállapodás szülessen a kormány és a szociális partnerek között. Ebben meg kell határozni az elkövetkező 3-5 év emelésének mértékét, azzal a céllal, hogy a nettó minimálbér összege haladjon meg az átlagkereset 50 %-át. Ezt követően a minimálbér növekedésének meg kell egyeznie az Országos Érdekegyeztető Tanács versenyszférára vonatkozó keresetemelkedési ajánlásával. A tényleges bériáramlásnak megfelelően, korrekciós mechanizmus alkalmazásával biztosítani kell az átlagkereset és a minimálbér arányának állandóságát.

A LIGA ezzel összefüggésben követeli, hogy kerüljön ratifikálásra az Európai Szociális Karta 4. cikkelye a munka méltányos díjazásáról!

Közszolgálati bérek

A közszféra és a versenyszféra béreinek harmonikus viszonyát meg kell teremteni, és fenn kell tartani.

A LIGA nyomatékosan követeli a közszférában dolgozók bérhelyzetének további javítását. A közszféra bérei nem szakadhatnak el a versenyszféra béreitől, annak a gazdasági növekedéshez és a közszolgálat társadalmi fontosságához kell igazodnia.

A relatív bérhátrány ellensúlyozására szolgáló eszközöket – a foglalkoztatási biztonságot, a béren kívüli juttatások rendszerét – meg kell őrizni, és tovább kell fejleszteni.

A LIGA törvényi garanciákat követel a közszféra béreinek reálérték-megőrzésére, melynek fedezetét az állami költségvetésben kell biztosítani.

Az életük kockáztatásával járó közfeladatokat ellátók számára a kockázattal arányos bérezést kell nyújtani. Hivatásuk gyakorlása során bekövetkezett haláluk után hátramaradottjaik méltányos ellátásáért fokozott állami felelősségvállalás van szükség.

A versenyszféra ágazati bérei

A LIGA ágazati szinten támogatja és ösztönzi a tarifaminimumokon nyugvó bérmegállapodásokat. Követeli, hogy törvényi feltétel legyen, hogy az ágazatban érintett valamennyi szakszervezet részt vállalhasson ezek kialakításában – ugyanúgy, mint a munkahelyek szintjén.

Magyarországon a szakmák közötti bérarányok az elmúlt rendszerből öröklött, illetve a gazdasági átalakulás során kialakult hátrányokat tükrözik, és nem a társadalom elismerését. Fontos, hogy a gazdasági növekedés körülményei között, a társadalmi igazságosság és társadalmi megegyezés alapján, nemzeti szinten kerüljön sor a valós értékarányok kialakítására.

Munkahelyi szintű kollektív bértárgyalások kapcsán a LIGA elfogadhatatlannak tartja – a Kormány, a politika részéről – a szabad béralku intézményének megsértését. Az állami vállalatoknál – a tulajdonosi jogok gyakorlása során – a Kormány sem mellőzheti a gazdasági eredmények, törvényszerűségek szem előtt tartását és az ezek alapján megjelenő bérigények kielégítését. Az állami vállalatoknál foglalkoztatott, bérből és fizetésből élők megélhetési lehetőségeinek javítása nem áldozható fel a makrogazdasági szempontok érdekében.

1.2.2. A személyi jövedelemadóról és bérjárulékokról

Magyarországon a bruttó bérköltségekhez tapadó járulékok (tb., szolidaritási, stb.) – mind a munkáltató, mind a munkavállaló által fizetettek – olyan mértékűek, melyek nehezítik a nemzetközi versenyképesség javulását, a kiegyensúlyozott bérnövekedést, ugyanakkor erősítik az inflációs hatásokat.

A LIGA követeli, hogy csökkenjen a munkavállalókat terhelő elvonás, szűküljön a bruttó és nettó bérek közötti sáv. Ennek segítségével is javuljanak a reálbérvizonyok.

A személyi jövedelemadó esetében

- a minimálbér adómentességét továbbra is biztosítani kell,
- az adórendszer reformja keretében meg kell valósítani a társadalmi igazságosságon alapuló, jövedelem- és vagyonarányos közteherviselést,
- csökkenteni kell a személyi jövedelemadó mértékét, az adóterhelés progresszivitását egyenletesebbé kell tenni,
- a természetbeni juttatások adókedvezményét fenn kell tartani.

Az adórendszer reformját csak a bérből és fizetésből élőkre nehezedő terhek mérséklésével együtt tartjuk elfogadhatónak. A reformot ezért meg kell előznie az államháztartás reformja, felszámolva az állami szintű pazarlást! Biztosítani kell ennek keretében, hogy a dolgozók által befizetett járulékok a beszedésük jogcíme alapján legyenek felhasználva, és az a befizetők által átlátható és ellenőrizhető legyen.

1.2.3. A szociális ellátásról, juttatásokról

A LIGA szükségesnek tartja a társadalmi biztonság intézményeinek törvény által garantált fejlesztését.

A LIGA követelése az, hogy Magyarországon

- az Alkotmány deklarálja a szociális biztonsághoz való állampolgári jogot,
- törvény határozza meg a szociális minimumot (a mindenkori minimálbér százalékában),
- a szociális ellátások különböző formái összehangoltan, egymást kiegészítve működjenek,
- az önkormányzatok meg tudjanak felelni ellátási feladataiknak.

A LIGA támogatja és ösztönzi a szociális feladatokat teljesítő nonprofit jellegű intézmények működését, az állampolgári és munkavállalói kezdeményezéseket (pl. önszegélyező pénztárak).

A LIGA a szociális ellátórendszeren belül kiemelkedő jelentőségűnek tartja a családtámogatási rendszer fejlesztését. A családi pótlék reálérték-megőrzésén túlmenően a támogatás gyermekszám szerinti differenciált fejlesztését folytatni kell.

Ezen túlmenően a LIGA szorgalmazza, hogy a gyermekintézményi ellátottság javuljon, színvonala emelkedjen, térítési díjai pedig a családtámogatási politikának megfelelően csökkenjenek, hozzájárulva ezzel a családok terheinek csökkentéséhez, a foglalkoztatottság növeléséhez.

Az üzemi szociális ellátás megőrzése, illetve az ellátórendszerek visszaállítása ágazati és munkahelyi szinten egyaránt kiemelt célja a LIGA-nak. A terület a gazdasági átalakulás legjobban sújtott része. A bérből és fizetésből élő alkalmazottak itt szenvedték el a legtöbb veszteséget.

A szakmai szövetségek és munkahelyi szervezetek figyelmét fel kell hívni e terület különös jelentőségére és lehetőségére, valamint a szakszervezeti feladatokra.

A LIGA figyelme természetesen kiterjed – e két kiemelt kérdésen kívül – a szociális ellátórendszer egyéb területeire is.

1.3. Foglalkoztatáspolitikai, foglalkoztatásbiztonság

A közösségi foglalkoztatási stratégiára épülő hazai foglalkoztatáspolitikának a következőket kell tartalmaznia:

- A munkanélküli fiatalok és a munkanélküli felnőttek újraelkezdése. Külön hangsúlyt kell fordítani a regionális különbségekből adódó foglalkoztatottsági problémák kezelésére, a tartós munkanélküliek visszailleszkedésének segítésére. A szociális partnerek bevonásával szülessenek megállapodások, kerüljenek kidolgozásra olyan programok, melyek biztosítják számukra a foglalkoztathatóság fejlesztésének, a tapasztalatszerzésnek, az egész életen át tartó tanulásnak, az újraelkezdésnek lehetőségét.

- A vállalkozások működésének biztonsága. Ezen a téren további intézkedésekkel, a kis- és középvállalkozásokra nehezedő működési, adó- és adminisztrációs terhek csökkentésével tovább kell javítani a foglalkoztatottságot.

- Az alkalmazkodóképesség javítása. E cél érdekében a kormány kössön, illetve ösztönözze megállapodások kötését a szociális partnerek között olyan foglalkoztatási, munkavégzési formákra, melyek – figyelembe véve a magyarországi megélhetési sajátosságokat és lehetőségeket – javítják a foglalkoztatottságot.

Az atipikus foglalkoztatási formák magyarországi elterjedésének még nincsenek meg az érdekeltségi feltételei, sem a munkáltatók, sem a munkavállalók oldaláról. A megoldások a feltételek megléte és garanciaelemek nélkül a szakszervezetek által nem támogathatók, hisz visszaélésekhez vezethetnek, illetve a bérek leszorításának eszközévé válhatnak.

- Esélyegyenlőség biztosítása. A gyakorlatban is meg kell valósítani, hogy a munkaerőpiac igényeinek megfelelő munkaerő foglalkoztatásánál ne lehessen fajhoz, nemhez tartozás és életkor alapján megkülönböztetést tenni! A LIGA elősegíti, hogy a hátrányos megkülönböztetés elleni fellépés a kollektív szerződésekből is tükröződjék, ehhez ajánlásokat dolgoz ki.

- A társadalmi integráció elősegítése érdekében a versenyszférában elhelyezkedni nem képes, dolgozni akaró inaktív személyek részére állami közfoglalkoztatást kell biztosítani.

Javítani kell a nők foglalkoztatottsági arányát, összeegyeztetve a munkavégzés, a családi élet érdekeit. Az eltartott családtagok gondozásával foglalkozó nők (és férfiak) munkaerőpiacról történő kimaradását és visszatérését automatikussá, illetve általános gyakorlattá kell tenni.

A fegyveres és rendvédelmi területen a testülettől való távozáskor nyugdíjjogosultságot nem szerzett, speciális képesítéssel rendelkezők számára a munkaerőpiaci visszailleszkedést elősegítő – államilag támogatott – képzéseket kell indítani.

A mezőgazdaság a rendszerváltást követő átalakulás és az uniós csatlakozás legnagyobb vesztese. Komplex megelőző programokkal gondoskodni kell arról, hogy a mezőgazdaságból kikerülő munkavállalók a gazdaság más területein el tudjanak helyezkedni, és a megélhetésükhöz szükséges foglalkoztatásuk biztosított legyen.

A teljes foglalkoztatottság megvalósítása az Unió foglalkoztatáspolitikai célkitűzései között hangsúlyosan jelenik meg. Magyarországon is folyamatosan fejleszteni kell a megvalósításhoz szükséges eszközrendszert. A teljes foglalkoztatottság megvalósítása érdekében a LIGA szorgalmazza a munkaidő fokozatos csökkentését.

A LIGA szót emel azért, hogy a mindenkor kormány a gazdaságpolitika és az erre alapozott ágazati- és regionális gazdaságpolitikák kidolgozása során biztosítsa a foglalkoztatáspolitikai szempontok prioritását, gondoskodjon arról, hogy az egyes törvények, jogszabályok bevezetését, intézkedések megtételét előzzék meg a területekre vonatkozó foglalkoztatáspolitikai hatásvizsgálatok.

A LIGA fellép a munkaerő szabad áramlása, mint az Unió egyik alapelveinek érvényesüléséért. Elutasítja a tagországok egy részében magyar munkavállalókat sújtó, diszkriminatív korlátozásokat, és saját eszközeivel küzd azok visszavonásáért.

A kormánynak olyan gazdaságpolitikát kell kidolgoznia és megvalósítania, mely belátható időn belül

- csökkenti a fejlettebb országokhoz mért jövedelemkülönbségeket,

- a munkaerőköltségeket közelíti az uniós országokéhoz,

- aktív foglalkoztatáspolitikát folytat, mely perspektívát nyújt a hazai munkaerő-piacról kikerülőknél,

- a szociális ellátórendszerek és munkanélkülieket ellátó rendszerek színvonalának emelésével megelőzhetővé teszi a munkanélküliek és családjuk társadalmi perifériára kerülését.

- A LIGA olyan törvényi szabályozást sürget, amelyben az állását akár gazdasági okokból, akár a munkáltató önkényes eljárását követően elvesztő munkavállaló a törvényes és/vagy kollektív szerződésben rögzített járandóságaihoz maradéktalanul, a legrövidebb időn belül hozzájuthat.

A LIGA fontosnak tartja a munkaerőpiaci szervezet fejlesztését. Szolgáltató jellegének erősítésével el kívánja érni, hogy a munkanélküli ellátásból kiszorultak – a jövedelempótló támogatásból tengődők – problémáival az önkormányzatok helyett, illetve mellett a munkaügyi szervezet szakemberei foglalkozzanak. Támogatja a regionális, helyi kezdeményezéseket, melyek a munkanélküliség kezelését szolgálják.

1.4. Munkabiztonság, munka-, illetve munkásvédelem

A gazdaság átalakításának viharai során – tragikus módon – elvesztette jelentőségét az elvárás a munkahelyi egészségvédelem és a kockázatmentes munkavégzés feltételei iránt. A munkabiztonság és a munkahelyi környezet alakítása területén az eddigieknél aktívabb tevékenységet kell folytatni. Összmunkavállalói érdekek, hogy minél előbb megkezdődjön a Munkavédelem Nemzeti Programjának megvalósítása.

Határozottan fel kell lépni a társadalom egészének érdekében az elmúlt tíz évben elszennvedett környezetszennyezések, veszélyes anyagokkal folytatott technológiák és egészségromboló termékek ellen!

· Az elmúlt évtized során több egészségkárosító, magas baleseti kockázatú technológiát alkalmazó és veszélyes anyagot felhasználó vállalkozás települt hazánkba.
A tripartit érdekegyeztetésben résztvevők erkölcsi felelősségén alapuló magasfokú elkötelezettséggel és együttműködéssel haladéktalanul meg kell valósítani a gyakorlatban is a közösségi normák átvételét és alkalmazását.

· A vállalkozások tevékenységengedélyezési eljárása során meg kell akadályozni balesetveszélyes berendezések, egészség- és környezetkárosító technológiák, tevékenységek magyarországi alkalmazását. Fel kell számolni azokat a hamis érveket – foglalkoztatottság javulása, jövedelemszerzési lehetőség, stb. – alapuló nézeteket, melyek akár átmenetileg is, de lehetővé teszik egészségkárosító, környezetszennyező munkahelyeken a munkavégzést.

· Szigorú, következetes és hatékony ellenőrzéssel meg kell előzni, illetve el kell rettenteni a jogszabályok, szabványok megsértésétől.

A munkahelyeken meg kell, hogy valósuljon a gyakorlatban:

- egészséges munkavállaló tevékenykedjen biztonságos és egészséges munkahelyen,

- a munkáltató és munkavállaló együttműködése az egészséges munkavégzés érdekében, a gazdasági vezetés és a munkavállalói munkavédelmi képviselők partnerségen alapuló kapcsolata.

A LIGA a fegyveres és rendvédelmi területeken követeli, hogy költségvetési források bevonásával számolják fel a munkavégzés során és a munkahelyeken az ombudsmanok által is sérelmezett alkotmányos visszasságokat! Alakítsanak ki az európai normáknak és a Munkavédelmi Törvénynek is megfelelő munka-, illetve szolgálati helyeket!

1.5. A társadalombiztosítás

A LIGA a társadalombiztosítást a szociális biztonság alapintézményének tekinti. Munkája a társadalombiztosítás területén arra irányul, hogy az ellátórendszerek szolgáltatásai európai színvonalúvá váljanak, folyamatos fejlesztésre kerüljenek, és pénzügyi alapjai felett a befizetői felügyelet megvalósuljon.

1.5.1. A nyugdíjbiztosítás területén

El kell érni, hogy a nyugdíjbiztosítás – állami felelősségvállalás mellett – biztonságos és a járulékfizetők számára átlátható, hosszútávra kiszámítható viszonyokat és megfelelő színvonalú ellátást biztosítson.

Értékelni kell az új nyugdíjrendszer tapasztalatait, és a szükséges korrekciókat végre kell hajtani annak érdekében, hogy

· az ellátórendszer az aktív életpálya jellemző szakaszának járulékfizetésbe bevont jövedelmeitől függő, igazságos és szociálisan is elfogadható nyugdíjarányokat és nyugdíjszínvonalat biztosítson,

· igazodjon az aktív biztosítottak jövedelmi viszonyainak változásaihoz, valamint a gazdasági növekedésnek megfelelő reálpozíciókhoz,

· a magánnyugdíjrendszer és az állami nyugdíjrendszer kapcsolatában a járulékmegosztási arányok hosszútávra stabilá

váljanak, hogy a járulékfizetők és a magánnyugdíjpénztárak számára elfogadható mértékű járulékokból hosszabb távon stabil és finanszírozható legyen.

A LIGA javasolja, hogy a demográfiai és a foglalkoztatottsági folyamatok várható negatív hatása miatt kerüljön bevezetésre az állami adóbevételekből finanszírozott, állampolgári jogon járó alapnyugdíj intézménye.

A LIGA kiáll a kötelező állami nyugdíjbiztosítás mellett működő önkéntes nyugdíjbiztosítások kedvezményeinek fenntartása mellett. A költségvetési szférában meg kell teremteni a lehetőségét, feltételeit annak, hogy a munkáltatók anyagilag hozzájárulhassanak munkavállalóik önkéntes pénztárhozához.

A kordedvezményes nyugdíjnak a nyugdíjrendszer reformja során megcélzott átalakítását csak úgy lehet végrehajtani, ha bővítése vagy szűkítése az ágazati, szakmai és munkahelyi hatástanulmányokra alapozva történik. A LIGA az egészségre ártalmas munkakörök károsító hatásai ellen a prevenciót, a munkabiztonsági és foglalkozás-egészségügyi rendszabályok betartását és fejlesztését tartja megfelelő eszköznek. A kordedvezményes nyugdíj alkalmazására azokban a munkakörökben kerüljön sor, ahol az egészségkárosító hatások, illetve a fegyveres szolgálati viszonytal járó egyéb kockázati tényezők nem küszöbölhetők ki. Elkerülhetetlen az érintett munkáltatóknak a többletkockázat ellensúlyozására a járulékteher emelése.

A LIGA követeli, hogy az Európai Szociális Karta 12. cikkelye a társadalombiztosításhoz való joghoz fokozatosan ratifikálásra kerüljön!

1.5.2. Az egészségbiztosítás területén

A LIGA számára világossá vált, hogy az egészségügy reformja nem halogatható tovább. A társadalom kritikus egészségi állapotának ismeretében az egészségügy teljes területén nagyon gyors, hatékony és átfogó intézkedésekre van szükség.

Az egészségügy átalakítása kapcsán az eddig meghozott intézkedések a napi problémák kezelését célozták. Megkerülték a generális változtatásokat és a velük járó feszültségeket, érzékelhetően nem javult az állampolgárok egészségi helyzete, illetve egészségügyi ellátása, ugyanakkor megtakarítások sem jelentkeztek.

A LIGA támogatja egy olyan intézkedéscsomag kidolgozását, amely

- az egészség megőrzését, a megbetegedések megelőzését célozza,
- a lakosság általános egészségi állapotának javulását szolgálja,
- mindenki számára biztosítja az alapellátást,
- megoldja az intézményrendszer finanszírozását,
- lehetővé teszi az egészségügyben foglalkoztatottak megfelelő anyagi megbecsülését,
- felülvizsgálja az egészségügyi intézetek finanszírozási rendszerét, illetve lehetővé teszi, hogy az a mindenkori gazdasági-pénzügyi helyzethez igazodjon.

1.6. A közoktatás

Az oktatási rendszer fejlesztése során olyan mechanizmusokat kell kialakítani, amely a munkaerőpiaci igényeknek megfelelő képzési struktúrát hoz létre, biztosítva ezzel mind a gazdaság, mind a munkavállalók számára kedvező feltételeket.

A LIGA kezdeményezi egy olyan intézkedéscsomag kidolgozását, amely

- a lakosság általános képzettségének javulását szolgálja,
- mindenki számára biztosítja a minőségi oktatást,
- megoldja az intézményrendszer finanszírozásának anomáliáit,
- lehetővé teszi az oktatásügyben foglalkoztatottak megfelelő anyagi megbecsülését.

1.7. A közszolgáltatások területén

Az állam (költségvetés) általános ellátási felelősséggel tartozik a színvonalas közszolgáltatások biztosításáért,

függetlenül az adott hálózat, illetve üzemeltető tulajdonformájától. A közszolgáltatásoknak

- színvonalban, mennyiségi, minőségi, gyakorisági, egyéb specifikus feltételekben meg kell felelni az EU-ban alkalmazott általános követelményeknek,
- meg kell felelni a legszigorúbb biztonsági, megbízhatósági követelményeknek.

A közszolgáltatások területén az esélyegyenlőség érvényesülése érdekében minden állampolgár számára biztosítani kell a diszkriminációmentes hozzáférést.

A szolgáltatások díjainak meghatározásakor alapvető szempont kell, hogy legyen a fogyasztók általános teherviselő képessége, fizetőképessége.

1.8. Munkaügyi kapcsolatok, a munka világra vonatkozó törvények, jogszabályok

A LIGA a legszélesebb körű társadalmi megegyezés érdekében követeli, hogy a munkavállalókat érintő minden kérdés érdemi megtárgyalásra kerüljön az érdekegyeztetés különböző fórumain.

A kollektív munkajog területén jelentős fejlődésre van szükség. A szociális partnerek együttműködése terén olyan politikai gyakorlatot kell megvalósítani, amely a munkahelyeken is például szolgálhat a partneri együttműködésnek.

A LIGA támogatja az ágazati szintű tárgyalóforumok szerepét, a bértarifa-megállapodásokat és az ágazati kollektív szerződéseket.

A fegyveres és rendvédelmi területen el kell érni, hogy az európai példákhoz megfelelően a fegyveres és rendvédelmi szféra munkavállalói, közalkalmazottai kapják vissza a sztrájkjogukat! Ugyanakkor a korlátozott érdekvégyesítő eszközökkel rendelkező hivatásos állományúak béralkuhoz való jogát törvényi garanciákkal kell megerősíteni.

A LIGA követeli, hogy a különleges közszolgálatot teljesítő hivatásos állományúak állampolgári jogaikban csak az elengedhetetlenül szükséges mértékben legyenek korlátozva!

A Munka Törvénykönyve

A LIGA Szakszervezeteknek a törvény és a hozzá kapcsolódó jogszabályok változtatásával kapcsolatos álláspontját az alábbi szempontok határozzák meg:

- Erősödjön a kollektív szerződések szerepe, javuljanak megkötésének, kiterjesztésének feltételei, biztosítva a munkahelyi és ágazati kollektív szerződéskötés lehetőségét valamennyi területen. Meg kell teremteni a kollektív szerződések betartatásának garanciáit, súlyos szankciók alkalmazásának lehetőségével a kollektív szerződés megsértése esetén.
- A LIGA arra törekszik, hogy minden munkahelyen szülessen kollektív szerződés.
- A LIGA nem tartja elfogadhatónak azt, hogy üzemi tanácsok helyettesítsék a szakszervezeteket, elutasítja egyes munkáltatók gyakorlatát, amelyben az üzemi tanácsot a szakszervezettel szemben kijátsszák.
- Javuljanak a szakszervezetek működési feltételei, erősödjenek a jogosultságaikat szabályozó előírások. Így biztosítani kell
 - a szakszervezetek teljes körű képviseleti jogát,
 - a kifogás jogának tartalommal való megtöltését,
 - ellenőrzési jogot a foglalkoztatással kapcsolatos minden kérdésben,
 - a választott tisztségviselők védelmének megerősítését és kiterjesztését,
 - a törvényi rendelkezések betartását és a megsértés hatékony szankcionálását,
 - a szakszervezeti jogsegélyszolgálat anyagi támogatását.
- Az egyéni munkajog területén

- A munkaszerződések nélküli, illetve színlelt szerződésekkel történő foglalkoztatást fel kell számolni.
 - A magyar megélhetési lehetőségek szem előtt tartásával újra kell értelmezni a részmunkaidős foglalkoztatás és az atipikus foglalkoztatási formák egy részét. A munkaerő-kölcsönzés szabályait úgy kell megalkotni, hogy eredeti funkciójának megfelelően a termelés ciklikusságának áthidalására, és ne a hagyományos munkaviszony felszámolására szolgáljon.
 - Az alkalmazás és újralkalmazás tekintetében a gyakorlatban is megszüntetendő a diszkrimináció.
 - Szigorítani kell a rendkívüli felmondás lehetőségeit. Jogvita esetén biztosítani kell a munkaviszony fenntartását.
 - Szigorítani kell a munkaszerződés módosítására vonatkozó szabályokat.
 - A munkavállalói jogok érvényesülésének törvényi záloga a bírósági eljárás kezdeményezésének lehetősége. A LIGA határozottan igényli a törvényhozástól, az igazságszolgáltatás intézményeitől, hogy hozzanak hathatós intézkedéseket a munkaügyi ítélezés felgyorsítására!
 - A munkaidőre vonatkozó szabályozásban
 - A munkaidő megszervezése terén a gyakorlatban is érvényt kell szerezni a törvényi előírásokban szereplő heti 48 órás maximális munkavégzésnek. Fel kell számolni a – munkáltatói vagy megélhetési kényszerből adódó – aránytalan terhelést és egészségkárosodást okozó munkavégzést.
 - Biztosítani kell a munkavégzés kiszámíthatóságának fokozását, különösképpen az atipikus és részmunkaidős módszerek bevezetése esetén,
 - a kollektív és egyéni beleszólás lehetőségét a munkaidő beosztásába,
 - a munkaidő-csökkentés lehetőségének és a rendkívüli munkavégzés csökkentésének ösztönzését.
 - A LIGA kezdeményezi, illetve támogatja a kötelező munkaidő csökkentését. Az unió foglalkoztatáspolitikai célkitűzései között hangsúlyosan jelenik meg a teljes foglalkoztatottság megvalósítása. Magyarországon is meg kell határozni a megvalósításhoz szükséges eszközrendszert, melynek egyik eszköze a munkaidő fokozatos csökkentése.
 - A munkaügyi kapcsolatok terén
A konföderáció kiegyensúlyozott viszonyokat tart szükségesnek. Ezért támogatja a konfliktuskezelés intézményesített formáinak megerősítését, hatékonyságának javítását.
- A konfliktusok megelőzése és kezelése érdekében szükségesnek tartja a munkaügyi ellenőrzés szigorítását. Ehhez
- javítani kell az Országos Munkabiztonsági és Munkaügyi Főfelügyelőség tárgyi és személyi feltételeit, szervezetének, felügyeletének tripartit jellegűvé tételével.

2. Szakszervezet-politika, szervezeti működés

A munkavállalói érdekvédelem jelenlegi helyzetében a LIGA legfontosabb célnak a hatékonyabb érdekérvényesítést szolgáló összefogást tartja.

Ez az eszköz, mely elősegítheti

- a szakszervezeti mozgalom megerősödését,
- a szakszervezeti mozgalom megújulását,
- az új kihívásokhoz történő alkalmazkodást

és ezen keresztül a munkavállalók élet- és munkakörülményeinek javítását.

2.1. Konföderációs kapcsolatok

Az elmúlt években a magyar szakszervezeti mozgalmat olyan kihívások érték egyrészt a gazdasági–társadalmi

átalakulás oldaláról, másrészt a politika részéről, melyek azt vetik fel, hogy az alkalmazkodás hiánya, a szorosabb együttműködés elodázása a mozgalom elszürküléséhez és ennek következményeként megszűnéséhez vezethet.

A LIGA elkötelezett a munkavállalók helyzetének javítása érdekében, ezért fontosnak tartja, hogy minden olyan szakszervezet fogjon össze, mely fontosabbnak tartja a munkavállalók sorsát, mint saját politikai, szervezeti érdekeit.

A LIGA szorgalmazza egy közös, a szakszervezeti együttműködést és hatékonyabb érdekérvényesítést szolgáló szervezet létrehozását, mely úgy teszi lehetővé az erők összefogását, hogy egyben tiszteletben tartja a szervezetek önállóságát is.

A LIGA egyben kinyilvánítja, minden olyan konföderációval kész az eddigieknél szorosabb együttműködésre, mellyel egyeztethetők a közös érdekek és értékek.

2.2. A belső működés

A közös szervezet létrehozása tehermentesítheti a LIGÁ-t is, melynek következtében lehetővé válhat a belső szervezeti működés racionalizálása és a megmaradó funkciók hatékonyabb ellátása.

A LIGA alkalmazkodóképességének és együttműködési képességének javítása érdekében meg kell erősíteni az alábbi területeket:

- Tovább kell erősíteni a LIGA működésének anyagi bázisát.
- Növelni kell a LIGA tömegbázisát. Ennek érdekében fel kell térképezni a szakszervezeti szervezettség helyzetét. A szervezés során kerülni kell a más konföderációkhoz tartozó szervezetek "átcsábítását", a szervezés elsődleges célja a nem szervezett munkavállalók mozgósítása és ezáltal a globális szervezettségi szint javítása. Törekedni kell a meglévő, sebhová sem tartozó szakszervezetek integrálására, új tagszervezetek létrehozására, valamint a nem klasszikus munkaviszonyban dolgozók szervezésére. A szervezési munkában meg kell osztani a feladatokat a LIGA tagszervezetei, a LIGA tagszervezetekből álló szövetségek, a LIGA, valamint a társkonföderációk között, figyelembe véve azt az alapelvet, hogy minden szint a neki megfelelő feladatot végezze el.
- Ösztönözni kell a regionális működést.
- Tovább kell javítani a LIGA információs munkáját. Ennek során meg kell szólítani elsősorban a szakszervezeti tagságot, de a társadalom többi tagját is! Ki kell használni a konföderáció által kiépített számítógépes kapacitást, a lehető legteljesebb mértékben át kell térni az elektronikus információtovábbításra. Ezzel együtt fejleszteni kell az információ közreadásának hagyományos módszereit is!
- Ezeket az eszközöket fel kell használni a belső demokrácia és szervezeti működés javítására, valamint az eddig nehezen elérhető rétegek (pl. fiatalok) megszólítására is.
- A LIGA fokozott figyelemmel segíti az esélyegyenlőség megvalósulását! Ennek érdekében a konföderáció szintjén működteti az Esélyegyenlőségi Bizottságot, és szakmai segítséget nyújt szervezeteinek az esélyegyenlőség megteremtéséhez, illetve a diszkrimináció bármely formája elleni harchoz.
- Meg kell teremteni a szakszervezeti tevékenységük miatt hátrányos helyzetbe került tisztségviselők anyagi támogatásának lehetőségét. Ezért „Szolidaritási Alap” létrehozása szükséges, melynek forrása a LIGA központi költségvetése. Az alap felhasználásáról az Elnökség dönt.
- A szakszervezeti képzések területén folytatni szükséges a tagszervezetek kezdeményezőkézségére építő, sikeres kihelyezett tanfolyamok szervezését. Az új szervezetek tisztségviselői, aktivistái számára rendszeres alapfokú szakszervezeti képzést kell indítani, amelyet a központi munkaszervezet bonyolít le. Új elemként középfokú képzések indítását is meg kell kezdeni.

2.3. Külső kapcsolataink

2.3.1. A munkáltatók felé

Nem csak a munkavállalók és a potenciális szakszervezeti tagok szemében kell javítani a „LIGA-képet”, erre szükség van a munkáltatók és szervezeteik vonatkozásában is.

Tudatosítani kell minden kapcsolatban, partnerben, hogy a LIGA

- következetes,
- szakmailag hiteles,

· határozott, de megállapodás-képes partner a munka világában.

Az Országos Érdekegyeztető Tanács formális keretein kívül is érdekelt a kormányzati, önkormányzati, munkáltatói szervezetekkel, szervezetekkel folytatott érdemi és eredményorientált párbeszédben, tárgyalásokban.

Hazánkban a gazdaság jelentős szereplőivé váltak a multinacionális és nemzetközi vállalatok.

A LIGA az ezen a területen jelentkező új típusú problémák kezelése érdekében fontosnak tartja

- az intézményesített kapcsolat kiépítését a konföderáció és a nevezettek tömörítő munkáltatói szövetségek között,
- a multinacionális vállalatoknál és a vegyes vállalatoknál dolgozó LIGA tagszakszervezetek állandó, rendszeres konzultációjának megteremtését,
- a multinacionális vállalatokkal és a vegyes vállalatokkal kapcsolatos kérdésekben állandó egyeztetést, szükség esetén – a munkavállalók érdekében – a közös fellépést a szakszervezeti konföderációk között.

2.3.2. A pártok felé

A LIGA mint országos szakszervezeti konföderáció kapcsolatot tart fenn a hazai politikai élet szereplőivel, a LIGA szellemiségének megfelelő értékeket valló pártokkal, társadalmi szervezetekkel.

Változatlanul fontosnak tartjuk azonban a pártoktól való függetlenség megőrzését.

A függetlenség megőrzése mellett azonban fokozni kell az aktivitást,

- meg kell értetni törekvéseinket, nézeteinket,
- befolyásolnunk kell a politikai szereplőket

a munkavállalói érdekek által meghatározott módon.

2.3.3. A külföld felé

Nemzetközi téren továbbra is meg kell őrizni tekintélyünket, aktívan részt kell vállalnunk a szabad szakszervezetek nemzetközi munkájában. A LIGA részvételének hatékonyságát növelni szükséges a Szabad Szakszervezetek Nemzetközi Szövetségében és az Európai Szakszervezeti Szövetségben. Az EU különböző szakbizottságaiban, az ETUC testületeiben folytatott tevékenységünknek az európai politika befolyásolásán túl a hazai érdekegyeztetésben betöltött szerepünket is erősítenie kell.

Meg kell oldani képviseletünket az OECD szakszervezeti participációs intézményében, a TUAC-ban.

Továbbra is ápolni kell a kétoldalú kapcsolatokat azokkal a nemzeti szakszervezetekkel, amelyekkel a kapcsolatok rendezettek, illetve a LIGA-nak segítséget nyújtottak. Azon országokban, amelyek a közelmúltban a demokratikus társadalmi átalakulás útjára léptek, illetve jövőben lépni fognak, a nemzetközi szervezetekkel közösen, a LIGA – erejének és lehetőségeinek függvényében – segíteni kívánja szabad szakszervezetek megalakulását, illetve azok megerősödését. Ugyanakkor a nemzetközi tevékenység terén is meg kell keresni azokat a formákat, amelyek legolcsóbban biztosítják a legmegfelelőbb kapcsolatokat.